

L'ESTATUT DE TOTS

JORDI MERCADER

Periodista i director de Comunicació de la Presidència de la Generalitat

Un cop superada la cerimònia de la confusió creada per la presentació en societat de les posicions màximes dels grups parlamentaris respecte del seu Estatut particular, cal anar pensant en l'Estatut de tots els catalans. Un cop fixades per a la història les legítimes aspiracions polítiques dels diversos partits, ara arribaran, inevitablement, els dies del realisme i el pragmatisme, disciplines poc agraiades de cara a l'audiència, però de pràctica indefugible per als governants; per als actuals i per als candidats a ser-ho.

Un cop coneguts els paràmetres en els quals ens toca viure (som una de les nacions de la nació de nacions que conforma l'Estat espanyol, amb una Constitució democràtica que hem de respectar), caldrà no estirar més el braç de l'ambició que la màniga de la prudència. Més enllà que algú vulgui fer créixer la decepció i el desinterès com a primeres passes d'una estratègia de xoc. Tenim un Estatut que ha fet el seu servei. Ha permès recórrer el camí que, sortint de l'Estat centralitzat i predemocràtic, ens ha portat a una situació gairebé federal, com a mínim en la distribució de la despesa pública. Un Estatut que ha obert la porta a un exercici de l'autogovern com mai en el temps l'havíem gaudit, però, d'altra banda, manifestament perfectible. Un Estatut del segle passat que no es va posar al dia a causa de la desídia i dels interessos a curt termini (com per exemple el de mantenir-se al Govern a qualsevol preu) de l'antic Govern de CiU.

Ara, amb un Govern d'esquerres i catalanista a Catalunya i un Govern socialista a Madrid, amb el president **Maragall** al Palau de la Generalitat i el president **Zapatero** a la Moncloa, compromesos políticament, personalment i mútuament en el projecte, el canvi estatutari és a les portes de la seva votació al ple del Parlament.

És a dir, vivim o, més ben dit, patim el vertigen del moment de la veritat. És el límit per saber si és que prevaldran els càlculs partidistes per evitar que els

altres hi guanyin més que un mateix o s'imposarà el sentit comú, que en aquest cas coincideix amb el sentit patriòtic, de considerar senzillament bo per a tothom el fet de dotar-nos d'una eina (l'Estatut no és cap altra cosa) que permeti el més bo i el més eficient desenvolupament de l'autogovern.

L'Estatut, diuen els sondejos de preguntes capcioses, interessa molt poc als ciutadans. La intuïció ens diu, però, que aquests mateixos ciutadans desinteressats tindran molt d'interès a saber, si arriba el cas, per què i per culpa de qui el país no ha pogut posar al dia la seva llei fonamental. Per alguns, sembla que presoners inevitables dels interessos de partit, es tracta, doncs, de fugir de la vocació del *no* proposant un *sí* impossible.

El que és impossible pot arribar a semblar atractiu, però continua sent inviable mentre no es modifiquin les condicions que ho impedeixen. Si tots els parlamentaris catalans, fins i tot els nacionalistes de dretes i els sobiranistes d'esquerres, han de saber que l'Estatut és una llei espanyola que es tramita segons la lògica constitucional vigent, ¿per quin altre motiu que no sigui fer-ho impossible es pot proposar que el text estatutari incorpori conceptes incompatibles amb la Constitució? En tot cas, admetent que hi poden haver dubtes sobre la interpretació constitucional, ¿no caldria, com a mínim i per evitar mals entesos, un compromís d'acceptació del que digui el Consell Consultiu?

Això en el supòsit que no es vulgui portar el text a una via morta, matemàticament i políticament parlant. Altra cosa no es pot interpretar de l'aparició per sorpresa, i l'aferrissada defensa posterior, d'una retòrica historicista per blindar competències administratives pròpies del segle XXI que enutjaria el mateix **Rovira i Virgili**, que en ocasió d'un debat com el d'ara, però al segle passat, va negar aquesta instrumentalització.

El president **Maragall** ha recordat diverses vegades la facultat d'iniciativa del Parlament per proposar al Congrés les reformes constitucionals que creguin adients els senyors diputats per tal de fer més viables les seves aspiracions. Tanmateix, és evident que l'Estatut no és el lloc per proposar modificacions a la

Constitució, sinó una ocasió per respectar-la. En democràcia hi ha una via per a tot, però no totes les vies valen per a tot. No obstant, pel que sembla, no es tracta tant de trobar la bona via com de fer descarrilar el text.

L'Estatut de tots, si es pot fer, és natural que es correspongui amb les posicions de centralitat política del país. I seria prudent no confondre aquest concepte sociològic ni amb l'equilibrisme ni amb l'equidistància, que són pràctiques discutibles d'una manera d'entendre la política. Hi ha un Estatut constitucionalment ambiciós, que contempla tot allò que permetrà donar resposta als problemes dels catalans d'avui i del futur, amagat darrere de la confusió d'esmenes i votacions presumptament tàctiques viscudes dins de la Comissió. Aquest és l'Estatut que defensaven els grups del Govern que va néixer al Tinell fins a ben poques hores abans que els republicans decidissin seguir els nacionalistes de dretes en el camí de la recerca de la felicitat medieval. Felicitament, no hi ha cap camí que no sigui també de retorn. I en el punt de sortida del Parlament els espera a tots el millor Estatut que ha tingut mai Catalunya. I a la capital de l'Espanya plural, les condicions més favorables que s'han donat mai per acceptar la proposta que amb el màxim consens els faci Catalunya. Aquest és el camí que fa futur.

Article publicat a EL PERIÓDICO el 12 d'agost de 2005